

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hova
lap szerkesztéséhez
közlemények küldendők

Kiadóhivatalt:
Wokál János könyvkereskedés
hova
az előfizetések és hirdetések
bermetsesen küldendők.
Kéiratok nem adóznak vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben hazhoz nordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorírt, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

A gör. kath. érseki szék betöltése.

A magyar apostoli királyi jogtól függ a román katolikus és görög katolikus egyházok kinevezése. Ez kétségtelen jog, melyet a százados gyakorlat is szentesített. Az autonomia iránti bizalom azonban, mert ez nincs sem törvényben, sem szabályban kötelezőleg fenntartva. Ő Felsége a legalkotmányosabb király az érseki kinevezés előtt az érseki egyházmegye nézetének is kifejezést engedni méltóztatott, mely a harmas kijelölési jog gyakorlatában fog nyilvánulni e hó 16-án vasárnap Balázsfalván. E nagyszabású gyülekezet vezetése báró Jósika Sámuel belügyminiszteri államtitkára és Pável Mihály v. b. t. tanácsos, nagyváradi görög kath. püspökre, közéletünk kipróbált, hazafias kitűnőségeire van bízva, kiknek bölcs tapintata, bizonyára be fog folyni arra, hogy a görög katolikus egyháznak számos, szellemben és hazafiságban egyaránt kimagasló férfiai közül a legméltóbbakat érje most a kijelölés kitüntetés. Nem is oly nehéz talán e feladat, mint többen gondolják. Nem a kisebb számú túlzók lármája dönt, kiket nagyon jól ismerünk s a kiknek lármáját vagy a féltudakosságunk nagyzóló észjárása, vagy az anyagi érdek, vagy mindkettő együtt kelti fel, kiknek terroristikus hangulatu hatása azonban csak azokra lehet, kik még nem pillantottak be elég komolyan az oroszlan bőr alá. A higgadt megfontolás, a vallásához és hazájához hiven ragaszkodók többsége, melyet az érseki egyházmegye papságának körében tisztelhetünk, az fog dönteni s az fogja a kijelölés által igazolni, hogy az autonomia szép és nagy jogaira mennyire méltó a gör. kath. egyház.

Néhány dr. Váncsa János érsekben oly egyházfőt bírtak a római gör. kath. vallásuk, kiknek váratlan halálát minden művelt magyar is mélyen fájlalta. Vallásos, kiválóan művelt, jó hazafi volt; egész lélekkel csüggött egyháza javán

és százazreket áldozott kulturális czélokra. Balázsfalva díszes középületei és nagy alapítványai fenntartják nevét. Ennek a nemes emléktű férfiúnak ohajtunk mi méltó utódot, ki lélekből szeresse és szeretni tanítsa e hazát; ki áldásos munkájának tartsa a valódi műveltség terjesztését s ez által a nemzetiségek egyetértésének, testvéri érzelmének elősegítését; ki ebben a szellemben nevelje és tanítsa papságát és néptanítóit.

Mindazokat, a kik ezen nemes czél elérését tüzték ki maguk elé a kiváló román papság körében, segítse meg áldásos munkájukban a Mindenható!

Alsófehérmegye északkeleti részének, vagyis a marosújvári járás felső részének ismertetése utazási modorban.

Írta Szabó Gyula m. cs. és kir. állami iskolai tanító.

(Folytatás)

H a r i .

Ez ugyan a szárazvám „torrói” mellék völgyének fejében fekszik, nem tartozik munkám keretébe, de ha mar vétegből felvettem, hát nézzük meg. Az a hegyél, mely alatt Hari iszonyú árkok és vízmosások közt, mint Róma 7 dombon fekszik, mely a Lakos patak völgyét a torrói patak völgyétől elválasztja, dekeleti irányban egész a Kisküküllő vízvalasztójáig, az ozdi tetőig nyúlik, északkeletre több mellék völgyet bocsátva.

E község, a mint dűledező temploma mutatja, szintén régi lehet, sőt rég nem is ott volt a hol most fekszik, hanem a faluól északkeletre azon szép lankán, mely Csúcsi Benkő Elek tagjában van.

A hegy tetejére egy római várát is helyez a néphagyomány; ha vár nem is, de őrhely (vigília) lehetett, mert az 50-es években egy nagy zápor egy vízmosásból oly mennyiségű római ezüstpenzt ontott ki, hogy a marháörzö gyermekek sápkával szedték.

A falutól délnyugotra a „Cucuzulez” nevű dombon sok régi vastag csereparadványt találnak szántás alkalmával, sőt egy gyönyörű bronz csákányt is találtak, mely azonban el kálódott.

Ettől pár száz lépésre északnyugoti irányban, a Fekker János tagjában van egy lapályon tekő, oval alakú ónálló

domb, melyet a nép „Csetatye” néven nevez (azt teszi hogy „var.”) A néphagyomány ide egy török várát helyezne, a mi azonban nem valószínű, mert Erdélyben nem láttak állandóan, csak olykor-olykor táboroztak. De azért a törökbasz kútbarejtett kincseit az 50-es években a marosújvári öreg bányamunkások keresték, az egész dombot keresztül-kasul tarták, de mint rendesen, nem kaptak semmit.

Régi történetéből okmányilag annyit tudunk, hogy 1529-ben János király Csúcsi Tomori Istvánnak adományozta, 1630-ban a Tomoriak nótázásával Ugron Pál kezére került, 1632-ben Rakóczi György Ugron Pált és maradékait Hari birtokában megerősíté. Ha nem szomorubb az 1848-ai tudomásunk; ugyan is 1848. január 1-én éjjel az otthon maradt nemeseket (sokan ideje korán menekültek Tordára) megrohanták az oláhok s mintegy 30-at iszonyu kínzások közt meszaroltak le. A vén Bagyi Györgyöt, ki vegyharcolta a Napoleon hadjáratokat, mint nemesi lovas insurgeant vasvulával össze-vissza szurták; agyonverve a többieket is egy száura raktak s ki vitétek a torrói patakba, s ott temetetlenül állottak a következő nyarig, midőn hazajöve, a mit el nem hordtak a vadak, azt eltemették megmaradt rokonai. A vén Bagyi Györgynek csak kezét ismerték fel, mert a ruha uja alatt látszott a tetővírozás, a hogy a lovasok még ma is beszúrkálják felső karjukra nevéket.

Határterjedelme 2798 hold, melynek több mint egyharmada szántó, mely dombos, oldalos, agyagtalan kitűnő súlyos buza terem. Régen sok erdősege lehetett s maga a község is előbbi nyílt helyéről azért húzódt be az erdősegebe (a kertekbe sok helyt most is vannak tölgyfák, a mi a község területének erdő voltára mutat-hat) hogy ne legyen az ellenség szemében szalka.

Most alig van 175 hold nagyobbára ciheres erdeje. Kaszálói a vámi völgyben és a torrói völgybe vannak. 530 hold legelője sok marhat és juhok tartanak.

Lakója 765, melynek egyharmada magyar, a többi g. keleti vallásu oláh, kik most sem a legjobb hírből állanak Temploma odatamos késő goth építészetű egyház, mi arra mutat, hogy a katolikus világban népes egyház lehetett. A Tarsoly családok ez a származási helye.

Van 28 hold szőlője, melyből csak Bartos Lajos és Szalai Pál ujon telepitett szőlő adnak kitűnő bort. Jó fekvésű hegyei pusztán állanak, mit ha beállhatnának, több kincset kapnának belőle, mint a „Csetatye”-ből. S most e csunya tevesű falut itt hagyva, vissza térünk a Lakos-patak völgyén a Maros ádott terére, de csakhamar ezt

TÁRCZA.

Anyámhoz.

Szivem féltett drága gyöngye,
Büszkeségem, örömem!
Ábrándozva, álmodozva,
A te képed én előttem
Mindig . . . mindig megjelen!

Látom szemed szelid fényét,
Bánatos könny rezg azon,
Mit kisajtott bús szivedből,
Melyet oly sok szenvedés nyom
A bánat s a fájdalom.

Látom folyni könnyed áráját . . .
Ana mohos sir felett,
Melyben nyugszik, — kit szerettél,
S ki mindnyájunk öröme volt, —
S ki téged úgy szeretett.

Hallom ajkad panaszait,
Ha bánatnak az emberek,
És hallom bús sohajtásid,
S hő szivednek hő imáját,
Ha szenved egy gyermeked.

Látom aztán mint derül föl
Bútól boros homlokod;
Ha szivednek egy-egy vágyát
Valamelyik gyermekedben
Valósulva láthatod!

Én e dalban szállok hozzád, . . .
Lelkemnek gyors szárnyain;
S hidd', jó anyam! én ezt tartom
Azok között legszebb dalnak,
Mit daloltak ajszaim.

És te, szelid, szállj el ahhoz,
Kit szeretek igazán;
— Csókomat add homlokára —
S vigasztald meg, hogyha szenved
Az én drága jó anyam,

Sugd fölbe . . . oh de mégse! . . .
Tudom könnye megered,
Ha megtudja ah! hogy én is
A távolban, idegenben . . .
Milyen sokat szenvedek.

Mond meg aztán . . . de ezt se mond!
Jobb nekem elfojtanom
Jobb titkolnom ő előtte . . .
Hogy itt messze . . . messze tőle —
Mily sokat ér bánatom!

Zajzon Mihály.

Egy mese.

Mese a rossz emberekről.

Folytatás.

A tiszta, szépen bekerített udvaron mindenféle jól gondozott állat sürgött, forgott. Az ujon emelt istállóban épen úgy szedegették az állatok a szénát, mint más-hol, a színben a rendberakott gazdasági eszközök tündököltek

a napsugarban s az udvar tisztára söpört részén az iskolás gyermekek játszottak egymás kezét fogva és körben szaladgálva. A tanító pedig derült arccal állott a megigazitott, megújított épület toronján látva a pezsgő, vidám életet, míg neje a szépen gondozott kertben hálás növényei közt hasznos munkával töltö idejét.

— Ine! — folytatá Justitia — miré tette pár év alatt a gondos, szorgalmas tanító a pusztá telket. És mit gondolsz, mi a jutalom érte? Ne is telej! Te helyesen gondolkodol és azt hiszed, hogy a község szereti és áldja érte. Nemileg igazad is van, mert a köznép, a kit ki-segit bajából, ha egyebbel épen nem teheti, legalább jó-tanáccsal, szereti és áldja, de egy pár községi lakó, a kiket azzal vert meg az Isten, hogy a tudásból csak annyi jutott osztályrészkül, a mennyivel még nagyobb hómályban botorkálnak, mint a tudatlan paraszt, ezek pusztá irigységéből folyton karára törnek és gyűléseket tartanak, hol arról tanácskoznak, miként keseríthessék halálra a szegény dolgos tanítót.

— Ha kíváncsi vagy látni őket, hát majd mutatok neked egy gyűlést.

Justitia intett, a kedves vidám kép elmosódott, eltűnt és a mi utána következett, egy tágas szobát tün-tetett föl. A falakon térpek és állatok rajzai, az előtérben tábla, asztal és székek, a többi részben csinos apró padok állottak. Az iskolában voltunk. Gyermekek helyett egy néhány élénken vitalkozó ember volt látható.

Justitia megkezdé a bemutatást.

— Nézd smott a padok közt azt a sétáló kisdéd embert. Ez az előkük. Ha tán a nevére vagy kíváncsi azt is megmondhatom, Kolostoriának hívják. Alapjában

is elhagyjuk, mert a megyei utvonal mely a csesztvei révén jön át Alsófehérmegye területére s onnan mind a Maros patján jön fel, Csúcs végében eltér a Marostól s a Borzának Gabud felett lelapul nyakán szépen kigyózva átszáll a Gabudi völgybe. Mi is a megyei uton menve a gabudi völgy fejjében sűrű gyümölcsösök közt találjuk

Gabudot.

E 665 lelket számláló két felekezeten levő tiszta oláh község szőlőktől környezve sűrű gyümölcsösök közt igen szép fekvéssel bír. Mint hogy eldugott helyen volt, nemesség nem lákott benne, legalább sehol semmi nyoma nemesi kuriának benne nincs. Teljesen jobbágy község volt és mindig a csúcsi birtokosoké volt. Ami kitetszik, hogy most vegbevitt legelő elkülönítésen minden csúcsi birtokos kapott legelő részt. Régen Tomori, Ugron Bánfi, Horda kézen forgott.

Határa 1767 hold vizenyős, sovány, agyagos talaj, szárazidőben terem buzát s kevés töröküzát (nem annak való föld). Lakóit nem bírja táplálni, úgy hogy a gezei, csekelaki, csúcsi, koppándi határon is kénytelenek dolgozni. Határak gyengességét potolják nagy gyümölcs és bor termeléssel, melyet 32 hold gyümölcsösben, 43 hold szőlőben elég szorgalmasan, de semmi szakértelemmel űznek. Ezért sem boruk, sem gyümölcsök az egy beszerzei szilvát kivéve, nem valami jók.

Itt szokásban van karácsoni ünnepek alkalmával a „csillag“ (mely a keleti bölcseket Jezus szülőhelyére vezérelte) hordozás és a „Turka“ táncolás. A csillag borzos, egy vastag papirból ügyetlenül össze tákolt csillagot ábrázolni akaró valami, melyet „tri crai de la reszeritu“ kezdetű ének kíséretében mutatnak be pár krajcsár honoráriumért. A „Turka“ egy szeszélyesen felöltözött, tolukkal, rongyokkal, zörgökkel felcifrázott legény, kit a „kezes“ vezet és táncoltat, kezében egy madáresőben végződő botot tart, arra támaszkodva végzi ügyetlen medve táncát, egy színes ágyszerűbe annyira be van burkolozva, hogy csak szeméit lehet a meghagyott két lyukon látni. Madár csőrével folyton kepel s csipdesésével ösztönzi a „szepunu“ gazdát, egy pár krajcsár adására, mit esőrével vesz el és tesz a „kezes“ kezébe. Az így összegyűjtött pénzmagból tartanak ünnepi befejező pálinka ivást. A nép szokások iránt kegyelettel kell lenni és azokat megőrizni, de ez ha kivész nem nagy kár.

Gabud délkeleti végénél egy hirtelen kaptatóval megy ki a most munkába vett megyei utvonal kigyózva a csekelaki tetőre, hol kétfelé válik, a főt egy délnek haló lankán délkeletnek tartva, egy rövid meredek kanyarulattal ereszkedik be Csekelakára, míg a másik heggyről délnyugatra Batizra visz,

Csekelaka.

Ezen régi község nevét hibetöleg egy ide települt „Cseke“ nevű őstől nyerte, legalább ezt látszik bizonyítani már a 13-ik században előforduló Csekeloki család. Csekeloki László 1286-ban helybenhagyja atya végrendeletét ki a IV. Béla királytól nyert Paadot a fehérvári szt. Mihály egyháznak hagyományozza.

A 14-ik században, már önálló és virágzó egyházközség, a mi kitetszik, a pápai dzsmák lajstromából, hol a fehérvári esperességhez tartozó Csekeloka papja Lnkács

nem volna rossz ember, de óriási hibája az, hogy ma ennek, holnap a másiknak hizeleg. Eddig a szegény tanítónak volt szinleg nagy barátja, most ő elnököl azon a gyűlésen, a hol a tanítóra törnek. Amoit a szögletben áll boglyas fejével Árvai Károly. Ez főképen azért harakszik a tanítóra, mert az egy szegény embert felvilágosított, a kit Árvai potom aron kibeesült piciny birtokából s a jó tanácsot megfogadva visszazerezte földjét. A kemence mellett áll kopasz, ősz fejével Hegyi Ferencz. Ez meg azért haragossa a tanítónak, mert kölcsön adott pénzét megkérte tőle. Ugy-e nevétséges ok? De lásd ez így volt! A tanító asztalánál a jegyzőkönyvet vezeti Fudzsa ur! Igen figyelemreméltó alak. Katonakorában már átjárta egy golyó valamelyik csatában s hogy meg nem halt, azt bizonyosan Lucifernek köszönheti, a kinek itt földön helyettese. Ezyébiránt gyűlölete a tanító iránt onnan ered, mert annak szebb és tisztább lakása van, mint neki s mert a tanító családja nem jár kapálni, mint ő. És végül ott az asztal mellett áll Háborusi Albert. Ennek fő jellemvonása az, hogy mindenütt az ellenségeskedést, a haragot szítja. Körülbelül az a szerepe neki a mai társadalomban, mint volt hajdon Eris istenasszonynak. Külömben a pálinkát miudennél többre becsüli s barátokban ilyenkor nem válogatós.

— Gyönyörű kompanya ugy-e? És lásd ezek az emberek törnek aláálni a más becsületét, mikor maguknak is vajmi kevés van. Felhasználják az Isten szent napját a Vasárnapot, hogy küzdő, fardó embertársuk ellen szójjenek gonosz terveket, csupán irigységből, csupán azért, mert meg tud élni a nélkül, hogy az ők küszöbükön koldulja mindennapi kenyerét.

40 denárt fizet. Régi temploma azonhan újraépült körülbelül a 17-ik században, de a régi templomból megmaradt egy régi, felirat nélküli hengeralakú harangja, alakjánál fogva oly ritka, hogy egész Erdélyben még csak egy van ilyen Nyárad Szt.-annán.

Első birtokosai a Csekelakiak voltak. 1505 ben Miske Benedek és Tamás vásárolt Csekelakánjóságot. 1533-ban pedig Báthori István rendelatere Csekelakába csekefalvi Litterati Simon iktattatik be a kolozsmonostori konvent által, mint olyan jóságba, mely őt örökösödési címen is, de másfelől csúcsi Tomori István és Zsigmond véghagyományára folytán is megilleti. 1589-ben Báthori Zsigmond Pacolai Kristofnak ad új donatot Csekelakára. 1590 ben Csekelaki Biliut nemesi udvarát és jóságát Bodo Miklósnak hagyja eltéré. Jelenlegi birtokosok br. Kemény Géza és Szilvási Béla.

Lakosai 157 házban 735 lelket tesznek, melynek egyharmada oláh, a többi ref. magyar. Azonban az oláhok is mind tudnak magyarul, a mi az ottani magyarság suprematíájának kifolyása.

Határterjedelme 2097 hold (1139 h. szántó, 245 h. rét, 310. h. legelő, 228. h. erdő, 8 h. nádás). Szőlője 30 hold — nagy része a br. Kemény Gézáé — jó művelés alatt sok és jó bort adnak. Főteglalkozása a földművelés. Br. Kemény Géza mintaszertü gazdaságában komlótermelés is űzetik. Sok gyümölcsös levén, jó szilviumot főznek.

Itt találunk először okszerű váltogazdaságot alagsövezett birtokon, melyet a baró maga vezet. Kitünő buzatermelés mellett komló, lóher, baltacim s más takarmány növények nagy mennyiségben termeltnk.

(Folyt. köv.)

Levelezés.

Marburg, 1893. ápril 11.

Végre föltámadtam halottaimból, az az őszintén szólva: nem; mert épen most készülök meghaladni bánatomban. Azonban mielőtt a tragikomikus, de azért mégis fontos elhatározásom megeselekeduem egyről-másról akarom értesíteni a tek. szerkesztő urat, ha ugyan elfogadja. Már pedig el kell fogadnia: egy oly lelkiismeretes levelezőjötől ki halála előtt is legfőbbnek tartja princípálisa kívánságát teljesíteni.

Egyszer a tek. szerkesztő ur (valamikor a világ teremése előtt) azt írta volt lapjában * alatt, hogy némelykor a politikai dolgokról is írjak, a mennyiben a student életcen nyilvánul. Én és politika: hajdu és harangöntés! Ezen dolgok fölemlítése után, nem csodálkozhatik, hogy nem szólok a „két évi katonai szolgálat“-ról s nem a söradó emeléséről, mely ellen a studentek is kibontották az agitatio zászlóját s el merem mondani, hogy dicsőségesebben lobogtatják — mint a magyarországi kath. papság az egyházpolitikai kérdés ellenzésénél. „Pereat Biersteuer!“ hangzik éjjelenként a berugott studentek „ajkai“-ról (megjárná ilyenkor a „száj“ vagy a „potazaseskó“ kifejezés is). Itt nagy fát alkotnak a studentek s bizonyos az, hogy ha ők valami ellen fölemlék szavukat, jobb lett volna azon valaminek nem születni. 27841 a németországi egyetemi halgatók száma s így nem csuda, ha tiltakozó

A fő bujtogatójuk, Penna Miklós, niucs jelen. Azt már ágyba sújtá az igazságszolgáltató hatalom erős keze és mégsem okul az Isten intésén. Betegen, reszkető kézzel is odairja nevét azok közé, a kik becsületes tanítójuk ellen vadíratokat szerkesztenek. Ilyenek vagytok ti emberek! Föltalátok egymást, ha a jó izlés nem tiltaná, mint azt műveletlen testvéreitek a Kannibalok teszik. Aláassatok egymás becsületét, esaljátok, raboljátok egymást — és miért? A válasszal késtek, — talán nem is tudnátok felelni.

Miközben Justitia így beszélt, eltűnt a látomány és más nem jött többé. Pedig kívánsi voltam tudni, mi történt tovább? Sikerül-e a gonoszoknak eltemetni a becsületest?

Justitia olvasott gondolataimban és kérdé: — Szeretnéd tudni ugyebár, mi lett a vége? Az még titok ugyan, de biztos lehetsz, hogy ugy fog minden történni, a mint azt joggal következtetheted. Hiszen nekem föladatom épen az, hogy az igaz és jogos szentségét itt a földön megőrizzem s elhíheted, hogy ha tizannyian lennének is e gonoszok, a jogost és igazt megdönteni nem fogják soha — soha!

Ezzel Justitia eltűnt s én ottmaradtam eltűnődve a világ fogatkozásain. Szívembe azonban édes megnyugvás költözött, megtanultam hinni, hogy ha itt e földön percre, pillanatra felülkerül is a bűnök legiója, de végül mégis csak felragyog győzedelmi fényben tündöklőve a lesújtott chaos felett az Isteniség legszebb csillaga — az igazság!

Z. Szász Gerő.

(Vége.)

szavuk előtt meghunyászkodik a törvényhozó testület is. A studenteket és vendéglősöket vérig sértették a söradó emlegetésével s így most kezelve harcolnak az „árpalé“ adómentessége mellett. Én is student vagyok — bár nem német a mi nem is szeretnék lenni — s aláírtam a sörvitézék memorandumát, mert kollégám állítása szerint többet nyom a latban egy magyar szava száz „Bierstudent“-énél.

Ebből azt következtetheti a tek. Szerkesztő ur, hogy szeretik a magyart, de én azt mondom, hogy csak úgy mint a „f... a kicsimalacot“, de ugy-e ez is több a sem. minél? A németek magaviselete azon okból származik, mert a kik hazáikban nem jártak, fölművelteknek, bárbaroknak tartanak, a mi azon sajnálatraméltó körülményből származik, hogy itt a könyveknek egész raja jelenik meg, melyek hamissággal, tudatlansággal s a legtöbbször kiszámított rossz akarattal — mindennel elhalmozják a magyarokat, de jót nem említenek róluk soha.

Egy kollégám, kivel jó lábon állok, de egy s más kérdésben sokszor összetűztünk a — minapiban az alább leirt adómát is kiforgatta eredeti alakjából.

Az adoma eredeti alakjában ez:
Debreczeni polgár (egy osztrákhöz): Hej szomszéd! nem tudja ki a legnagyobb ur a világon?
Osztrák: Nem én szomszéd!
Debreczeni polgár: Hát akkor jegyezze meg, hogy a magyar király.
Osztrák: Hogyan?
Debreczeni polgár: Ugy szomszéd, hogy az osztrák császár viszi a kanalat a magyar király szájához.
Osztrák: Én ezt szomszéd soha sem tudtam volna kitalálni, pedig igaz.

Az én német kollégám pedig így tette föl nekem a kérdést:

„Kollégaur! nem tudja, ki szolgál az uralkodók közül?“ Én már akkor álve a gyauparrel, hogy a német variál, de he hogy halljam az eredményt, rá vágtam: „Nem tudom kolléga ur.“ „Nó hát“ szól nagylelkűen „megmondom én.“ „Halljuk!“ a német fitymálva mondja: „a magyar király, mert ő viszi az osztrák császár szájához a kanalat.“

Elhiszem kolléga ur. De jöjjön velem, hadd mutassam meg „Schwarz auf Weiss“, hogy variál és plagizál, a mit pedig még akkor sem szabad tenni — ha német! mondám neki a „Budapesti Hirlap“ karácsoni mellékletének fölmutatása közben, melyben a fentebbi adoma közölve van.

Forgatja mandulavágásu szeméts nézi a lapot, melyből egy „kukkot“ sem ért.

Mielőtt befejezném nagyon is hosszúra nyújtott, unalmas levelem, kellene szólnom valamit a marburgi „Magyar társaság“-ról, de fájdalom a társaság csak volt, most nincs.

„Hárman valánk együtt a (potrohos nem, hanem) sovány Biró, egy obsitos vitez (Tókos) s a furtaugos író (Viski); harman alkottuk a társaságot, de most hárman közül az „Egyik“ a nyári semesterre Berlinbe hivatott, hogy oktatást adjon az osztrák és magyar Consul leányainak, a magyarnyelv és irod. történelemből; a „Másik“ követte az „Egyiket“ vezetve tudományozmájától s elvakitva a nagy világáros fénye által. Így tehát „megfogyva bár, de törve nem“ egyedül maradtam.

Lassan dolgozatom a „Magyar társaság“ újra alkotásán s hiszem, hogy munkám siker koronazza s köszönettel fogunk adózni mindazon theologusok kik ezután ide jönnek.

Itt ugyanis csak a szervezés hiányzik, mert tag jelentkezett az elégnél több. Van egy magyarul tudó leány, egy óriás, ki tudja e két magyar kifejezést: alás szolgálja, „a földi kisjany“; egy kertész, a közelfekvő Holzhausen-n, kinek atyja cseh, anyja pedig szerb volt, ő pedig állítása szerint biharmegyei (Szakeyhid) születésű „tisza magyar“; egy borbélylegény, ki szásvárosi kollégámtól azon a révén, hogy ő magyar (Weiss Budapest) elkunyorált egy pár cipőt, (s szegény kollégám jószívűsége miatt, pántofliában kénytelen járni) e „Weiss“ az én zsebem is megkönnyítette egy markával. Ha ezen felsorolt egyénekhez számítom szásvárosi kollégám és magam, ugyhiszem gyönyörű társaságot fogunk alkotni. Az alapszabályokat majd elküldöm a tek. Szerkesztő urnak megerősítés végett.

Még egyet tek. Szerkesztő ur! Mióta egyik levelezőjének (talán az abrudbányainak) azon ígéretet tette, hogy vendéglői számláját ki fogja fizetni, ha a „Közérdek“ előfizetőinek száma százszal növekedik: azóta én minden nap kezem összetéve imádkozom óhaja teljesüléséért, azon reményben, hogy akkor kifizeti az én adosságaim is Korbuly urnál s küld egy példányt lapjából, mint tisztelet példányt.

Ugy-e nagy kívánság tek. Szerkesztő ur, ha az ember semmire sem szolgál reá?

Alkalmatlankodásomért bocsánatát kérve, vagyok szíves, hazafias köszöntésem mellett

N.

Ve
— V
10-én a gyi
dozó közbe
osztatlan ör
merő gonosz
öt szuras ér
kora s az or
menti,
— A
hó 16-ra lett
kir. kamarás
kiküldve, fű
vel együtt 15
— Lár
58 éves kor
beli főiskola
Kemény esa
gyott s azon
vagyna örök
— Gy
lángbuzgalm
született Ker
résztvétel os
— Az
nek f. hó 9-
falvi Kátoly
igen érdekes
külföldön a
ugy orvosi,
nél nagyobb
gyénken le
fejlesztésére
keletkezett
hogy a köze
tatni, mely
vezető férfiak
egylet orvos
használni a
son a sok te
historiailag
szerető lakos
— A
részéről jó r
pon Kovacs
kalommal br
létével. A g
tűzoltó zenek
gány zenéje
sereget, mely
elsőt Csató a
nagymlgáért
poharat. A k
tőszolgabíró
ség, mindent
— A
tervei és köl
mielőbb tájé
— A
A polgármes
megbizottja
költségvetés
buzódnak ki
modoru világ
— Az
letének fedél
zés nagy mu
ható, száz, u
készíti a vill
vannak helye
— Kös
nyunk elhuay
valamint a p
sitott kiváló
Euyed. 1893
— Az i
pezik a szép
solt; ez időjá
— Jös
gezei birtok
fia vette meg
— Bor
nyamunkás e
érkezett híhe
közt a tüzője
natióval felro
zusta, hogy h
d. u. három
nagy légyon
azt fel sem le
meko is jelen
kezekoa. Az

Vegyes hírek.

— **Vaszary Kolos** hercegszékbeli főispán halála. A gyilkos és elől Kohl Medárd tükáranak életfelfalozó közbevetése folytán történt megmenekülése amily osztatlan örömet keltett, ép oly izgatottságot okozott a vakmerő gonosz merénylet. Kohl Medárdot, a bátor szerzetest öt szurás érte s élte nagy veszedelemben forgott; fiatal kora s az orvosok kitűnő ápolása azonban bizonyára megmenté.

— **A balásfalvi érseki jelöltek** megválasztása f. hó 16-ra lett kitűzve. Ez alkalomra b. Jósika Sámuel és kir. kamarást belügyminiszteri államtitkár levén kir. biztosul kiküldve, üdvözlésére Csató János alispán több tisztviselővel együtt 15-én Balázstalvara utazott.

— **Lándori báró Kemény György** f. hó 9-én 58 éves korában meghalt, szívdaganattal. A helybeli főiskolának stipendiumokra tízezer forintot, a báró Kemény családbeli tanuló újak részére 20000 forintot hagyott s azonkívül több kisebb hagyományt is tett. Nagy vagyonra örököste báró Kemény Pal lett.

— **Gyászhir.** Sándor Józsefnek, az E. M. K. E. lángbuzgalmu főtitkárának édes anyja, özv. Sándor Dénesné született Keresztési Erzsébet folyó hó 11-én elhalt. Öszinte részvétellel osztozunk kedves barátunk fájdalmában.

— **Az alsófehérmegyei orvos-gyógyszerész egyesületnek** f. hó 9-én a u. 2 órákor tartott szakülésen dr. Bikfalvi Károly az erdélyrészi sósfürdőkről felolvasást tartott, igen érdekesen fejtegetvén, hogy újabb időben különösen külföldön a sósfürdőket nagyon felkarolták; minek folytán úgy orvosi, mint nemzetgazdasági szempontból az eddiginél nagyobb figyelmet kellene fordítani különösen a megyénkben levő m.-ujvári és vizaknai sósfürdők fokozatos fejlesztésére s célszerű berendezésére. A felolvasás kapcsán keletkezett érdekes eszmecsere kapcsán elhatározottat, hogy a közebbi szakülés július 2-án Vizaknán fog megtartani, mely határozat vett értesítésünk szerint az ottani vezető férfiak tetszésével is találkozik. Reméljük, hogy az egyesület orvos és gyógyszerész tagjai örömmel fogják felhasználni a kedvező alkalmat, hogy ezen társas kiránduláson a sok tekintetben nevezetes vizaknai fürdőket s ezen historiatilag is nevezetes derék magyar várost s vendégszerető lakóit megismerhessék.

— **A sorozás N.-Enyedi város és a n.-enyedi járás** részéről jól redben folyt le. A sorozó bizottság az első napon Kovács Gyula polgármester vendége volt, kit ez alkalommal br. Kemény Kálmán főispán is megisztelt jelenlétével. A gazdag menü és a pompás borok, valamint a tűzoltó zenekar kiváló szép darabjai s ezt követően a cigány zenéje kiváló jó hangulatba hozta a nagy vendég sereget, melyet a jobbnál-jobb tőzstok sora is emelt, az első Csató alispán mondván a házi gazdáért, ki főispán ő nagymagáért s ő viszont a kedves háziasszonyért emelt poharat. A következő nap Szász József, a közkezdveltség főszolgabírójánál, harmadnap Csató alispánnál volt vendégség, mindenütt kiváló hangulatban.

— **A polgári és elemi leányiskola új épületének** tervei és költségvetése készült, hogy a városi közgyűlés mielőbb tájékozassa magát.

— **A villanyvilágítást** a város is ohajtaná behozni. A polgármester vezetése mellett a Ganzgyar mérnöke és megbízottja felvették az utcákat s a lámpák számát; ha a költségvetés elég kedvező lesz, a petróleum lámpák vissza huzódnak kisebb helyiségekbe s helyet adnak a legújabb modoru világításnak.

— **Az országos fegyvertétel háromemeletes épületének** fedelzete is teljesen elkészült, most a befejezés nagy munkája foly. Mindenütt lázas tevékenység látható, száz, meg száz munkás dolgozik. A Ganzgyar is készíti a villamos világítást, több helyt a lámpák fel is vannak helyezve.

— **Köszönetnyilvánítás.** Kedves, jó Vilma leányunk elhunytával érti varatlan csapas felett jó barátaink, valamint a polgári iskola s a tűzoltó egyesület részéről tanúsított kiváló részvételt fogadják hálás köszönetünket. N.-Enyed, 1893. április 10. Ungerpek Miklós és neje.

— **Az időjárás** rendkívül rossz, hideg, szél, fagy képezik a szép tavaszt, Falb Rudolf 16-ra kritikus napot jósolt; ez időjárás eléggé kétségessé teheti a f. évi termést.

— **Jószágvásárlás.** A báró Kemény Géza féle m.-gezei birtokot báró Bánffy János, náhai báró Bánffy Zoltán fia vette meg.

— **Borzasztó halál.** Kóza Dumitru abrudfalvi bányamunkás e hó 8-án nejevel és fiával Abrudbányára érkezett hihetetlen bevásárlás végett. Délután 10-11 óra közt a társzójában hordott dinamit töltény iszonyu detonációval felrobbant s balágyékát és csipőjét annyira szétzúzta, hogy hasürege megnyílt s nagy szenvedések közt d. u. háromnegyed 2 órákor kiszövedett. A keletkezett nagy légnyomás balkeze fejét úgy szétrobbantotta, hogy azt fel sem lehetett találni. Mellette haladó neje és gyermeke is jelentékeny sérüléseket szenvedtek az arcon és kezeiken. Az utcasorban egy ablak sem maradt épen. A

gyorsan odahívott orvosok a szerencsétlent kezelés alá vették, de életét meg nem menthették. A töltény a Harkorthi bányatársulatnak a Magyarok hegyén levő Szanisvai bányájából került, hol a rendőrkapitány jelentése szerint oly gondatlan kezelés folyt, hogy dinamitot mindenki kapkat s vihet magával, a kinek csak kedve tája. Hogy ez így nem jól van, azt ez iszonyu eset eléggé bizonyítja s reméljük, hogy az illetékes hatóság a visszaélés megszüntetésére minden lehetőt el fog követni.

— **Égés.** Folyó hó 12-én esti fél 9 órákor Nagy-Enyeden a kollegium kertje melletti telken egy kisebb istálló teljesen leégett. Szerencsére csendes volt az idő s így a tűz tovább harapódzását meglehetősen akadályozni.

— **Kikélet.** A főváros nyilvános terei ismét ünnepi szint öltöttek, mag pedig ezuttal újszerűt. A minden tekintetben haladás embere, Ilsehnann főkertész e tavaszon jáczint és tulipánokkal öltette be az Erzsébetter és a többi terek virágrondelláit és e hagymás növények most készülnek fejteni megragadó színpompájú virányukat, mely virány csakugyan dícséri mestereit, úgy a főkertészt, valamint a Mauthner magkereskedő céget, e szép virágu hagymák szállítóját. A csoportokat hatalmas keretekként gyönyörű bárszonszerű tőde zöld pázsit övezi, melynek magvát valamint eddig 15 éven át, úgy ez évben szüneten a hírneves Mauthner Ödön cég szállította, mely cég ez irányban is utólérhetetlen nyújt.

— **Társas kirándulás Konstantinápolyba.** A m. kir. államvasutak városi menetjegy irodája (Hungária szálló) ez évben is társas utazást rendez a török fővárosba, a melyre vonatkozó program már megjelent. A menetjegyiroda az előző években oda rendezett társas utazásokból merített tapasztalatok okulva, az ezúti kirándulást oly időre tervezte, mely a keleten való utazásra és ott tartózkodásra legkellemebbnek bizonyult és ez május hava. A program, mint előzőleg már jelezve volt, hű képét nyújtja a rendező menetjegyiroda ismert azon tőrekrészenek, mely az utazás kényelmének szemelölt tartásával abban öszpontosul, hogy a résztvevőkkel a kelet, legfőképpen a török főváros érdekességeiben gazdag tárházat alaposan megismertesse. Kényelmes lesz az utazás, mert az, haló és étkező kocsival is ellátott külön gyorsvonattal történik; érdekes és tanulságos lesz a Konstantinápolyban való 5 napi tartózkodás, a menüiben a menetjegyiroda jó előzőleg gondoskodott a török főváros minden izületét jól ismerő kalauzokról (dragomanok), kiknek gyakorlott vezetése mellett megtekintik a résztvevők a török főváros mindennemű hírneves egyes részleteit, alkalmuk lesz május 12-én, pénteki napon, a török szultán meceszbe vonulását (Szelamih) megtekinteni s meglátják a török császárság legfőbb méltóságait, Konstantinápoly helyőrségét s magának a szultánnak testőrségét is. Hozzátevé még azt, hogy a résztvevők lakással és étkezéssel való ellátásra a legmodernebb szállodák lettek Konstantinápolyba lefoglalva, méltán következtetheti azt, hogy egy valódi, élvezetekben gazdag kirándulásról van szó, melyre a résztvevők mindég kellemesen fognak visszaemlékezni. A program egyes részleteire nem terjeszkedhetünk ki, itt csak annyit, hogy a különvonat f. év május 6-án este 6 órákor indul a keleti pályaudvarból és 7-én déli 12 óra 42 perckor érkezik Konstantinápolyba. Részvételi díjak: I. osztály 195 forint. II. osztály 160 forint beleértve az étkezést a vasuton Konstantinápolyig és az 5 napra való teljes ellátást Konstantinápolyban, ellátás nélkül I. osztály 120 forint, II. oszt. 90 forint. — Jelenkezések 50 forint előleg befizetése mellett elfogadnak május hó 1-ig bezárólag a m. kir. államvasutak budapesti, (Hungária szálló), aradi, belgrádi, brassói, fumei, kolozsvári, kassai, nagyvárad, pécsi, temesvári és zágrábi városi menetjegyirodái, a melyek készségesen és bármintve szolgálnak programmal.

Irodalom.

Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből, melyet nagynevű tudósunk Beöthy Zolt szerkeszt, megjelent a II. füzet, az elsőhöz hasonló fényes kiállításban és gazdag tartalommal. E füzetben Erdélyi Pal folytatja a pogánykori költészet emlékeiről irt fejtegetéseit, a többi részt pedig Linczy Gyulának a történelmi társulat közgyűlésén felolvasott nagyérdékű tanulmánya foglalja el: A magyarság az Árpád korában, melyben a szerző az adatok új s beható vizsgálata alapján az eddigiektől sok tekintetben eltűt felfogásban mutatja be a kor képét: a politikai, társadalmi, művészeti és irodalmi állapotokat. Mind változatos, mind nyomdai kivitel tekintetében sok dícséret illeti meg az illusztrációkat, melyeknek száma e füzetben 15. Erdélyi cikket a hún és pogánykori hősök és jeleneteknek a középkori krónikákban található képei, Linczyt Szent Istvánról egy szép initálie s két jelenet, továbbá a panonhalmi apatság alapítólevelének s a Dalmáciában s nálunk fenmaradt román-magyar építészeti emlékeknek sikerült másolatai díszítik. Külön mellékletek: egy Corvin-kodex aranyos-ezüstös bőrkötésének színes mása s a Thuroczy-krónika címkepe, a mint Sz.-László megszabadítja az elrablott magyar leányt. A Képes Irodalomtör-

ténet 18-20 füzetre van tervezve s füzetenként előfizetéssel is megszereshető. Egy-egy füzet ára 40 kr. Előfizetés 10 füzetre 4 frittal az Athenaeum könyvkiadó hivatalához Budapest (Ferenziek-tere 3.) czímzendő. A füzetek mind-n könyvkereskedésben is kaphatók.

Jókai Mór Regényei képes kiadásban Egy magyar nábob, 3 füzet. — E fényes díszszel kiállított vállalat harmadik füzete érkezett most hozzánk. Ezen füzetben ismét egy színes aquarell képet nyújt a kiadó s emellett két iv szöveget 4 szöveggéppel. — Diszkiadást, mely koszorus írónk jubileumának egyik legszebb ünnepi emléket képezi, minden irodalom és műkedvelőnek melegen ajánljuk. Egy-egy füzet ára 40 kr. — Előfizetést 10-10 füzetre 4 frittal elfogad a kiadóhivatal (Athenaeum könyvkiadóhivatala, Budapest, Ferenziek tere 3.) és minden hazai könyvkereskedés. A füzetek minden könyvkereskedésben egyenkint is kaphatók.

Csarnok.

Hogy lett a Gyurikné lánya Jónás?

Hát én azt könnyen elhiszem hogy a teremő alkotó kedvében sárból formálta az embert; hanem azt, hogy mindentéle népet egyféle sárból gyurt volna, semmiképen sem tudom elhinni.

Bizonyára úgy lehetett, hogy mikor a jó Isten a szép alföldi sikot végigmérte gyönyörben uszó tekintettel örömkönnnyű megindultak e látomány felett s ebből az isten könyttől áztatott fekete földből teremtet egy büszke, szabad népet: a m a g y a r t.

Ezért olyan délcég mindenik, mint a fűszál a kövér legelőkön s szabad, mint a nyílt tekintet, melyet nem fognak fel kékelő hegyek a kalászkótt hullámos téreken. Mikor aztán a Mindenható pillantása fölött arra a görbe vidékre, melyen a fűszál is csak elyomorodva teng, valami keserű érzés fogta el a szívét; fölmarkolt egy darabot ebből a kövecses, elátkozott földből, öszgyúrta csak úgy szárazon, lelket lehelt belé s megteremtett megint egy népet, a szegény tótot.

Ezért olyan csevevő mindenik, mint a fű, melyet kintódvá tenget e hegyhát; délcéggé, erőssé azért nem nőhet, mert hiányzik belőle az életető elem, az isteni örömkönnnyű.

De kopár is ez az egész vidék. Egy kis kiszakasztott darab, kövecses Arábiából. A föld egészen kiasszott, vörössárga színű, mintha a századokon át ráomlott véres verejték festette volna meg. Virágot nem hoz a tavasz, mely ezerféle színbe vonná a természet gyászruháját s illatával vidám derűt lopna be az emberek szívébe. Az ősz sem olyan, mint máshol; nem készíti lassan elő a természetet a halálra; levélhullás, virághervadás nem jelzi a jöttét; csak a nehéz lomha kód jelenti, hogy itt van s mikor már föltisztul észrevétlen, a földet fehér hólepel takarja.

Alig van itt valami élet. A föld kebelét csak egy arasznyira bontja meg az eke s a gyökerét mélyen megereztő mag elvész benne nyomtalan. Csak egy növény képes dacolni a természet mostohaságával: a krumpli. Ez a legtrufangosabb növény, kijátsza az anyaföldet s az embert egyaránt. Alig ereszt egy két gyökeret s még ezt sem bizza a földre, hanem maga táplálja, a saját nedvével s míg mellette az aszott föld elporlaszt mindent, ő szaporodik, növekedik csendesen. De hát nem csoda: amerikai születésű, sok világot látott, egykönnyen nem is teheti csuffa ez a felvidék. Megesalja ez a gyomrot is. Olyan könnyen elhítheti vele, hogy már jóllakott; pedig nem igaz, mert csak ettől élül meg igazán, s ezenkívül valami idomtalan kövérséget rak a csontokra, mely azonban nem egyéb, mint puffadás és viz.

És ez a szegény tótok mindennapi kenyere, enélkül tán el sem tudnának lenni.

A milyen kopár, sivár a vidék, épen olyan a rajta élő nép lelke is. Nemesebb érzésük, magasabb szenvedélyük nincs, még nyelvükből is hiányzik ezen fogalmak megnevezésére a szó. Egész nemzedék születik s hal meg anélkül, hogy a „szerelem” szót, a maga nemes értelmében egyszer is kiejtené. Az ifju feleséget visz magához, mert hát úgy látta, hogy az a felnőtteknél a szokás: legyen a ki főzzön, mosson a háznál, a vásárról haza hajtsa az ünöt s meg aztán azért is, hogyha esetleg a gazda uram kirug a hámból, legyen a ki támogassa, vezesse az uton. A leány is csak azért megy férjhez, mert úgy tett az anyja, nagyanyja, minden nembeli elődje; ezeknél ő sem akar se különb, se rosszabb lenni; meg aztán azért is, hogy azok a haszontalan fickók ne énekelhessék el róla a vén leány nótáját. Szerelemről szó sincs köztük s csak akkor mőndja el a menyecske, hogy szerettetik, ha a férjem uram végig veri egy nehánszor. Ekkor aztán bizonyos lesz felőle s hű marad a sirig.

A honszeretetről sincs semmiféle fogalmuk. De hát mit is tudnának szeretni? Ezt a hegyes vidéket, mely megehető kenyeret sem ad a számukra? a levegőt, mely ködös, hideg? A véres verejtéket, mely bőven csurog, míg a kopár földet feltörlik? avagy egymást? mikor egymásra nézve olyan idegenek.

Alig hogy feleseperdik a gyerek anyjára, hogy önjáróján tudja megkötni a „Kreze” szíjait, nyakába veszi a világot; oda barágot tiz-hu-z esztendőig, akkor haza jön. De akkor sem valami édes vágy kergeti, hanem csak azért, hogy bemutassa az öt hontársak azt a sok aranyat és ezüstöt, mit összegyűjtögetett s melyet a derekára szoritott „spaczek” re szegzett fel műrtőleg s meg aztán hogy lássa azt a kis Hancit, hogy mekkorát nőtt azóta, a mióta nem látta, bevállik-e már „zsená”-nak, feleségnek? Ha azalatt már férjhez is ment, azért a legény nem adja a bunsék magát, hanem paphoz viszi a legelső lányt, a kit talál s aztán ismét nyakába veszi a világot. Sem az édes otthon, sem az ifju feleség nem tudja itt-hon marasztalni.

Más vidéken fűben, fában, méhészásban, madárdalban, még a felkavart porban is annyi bűbáj, annyi vonzó varázs van, hogy a ki csak egyszer látta, hallotta, sem bírja elfelejteni többé. Hát még az, a ki ott közöttük nőtt fel? Annak ugy oda van növe szíve-lelke, minden egyes tárgyhoz, hogy mozdulni se képes s ha a sors elűldözi, úgy jár haza szüntelen, gondolatban, mint a hazajáró lélek. S ha még egyszer visszamehet oda, hol olyan ismerős minden fű, madárnyom, el nem hagyná a széles világért többé.

Más ott a föld, más a levegő, mások az emberek! A magas, sziklás Javorina alatt van egy falu. Ez a tótok Debreczene, valódi tősgyökeres tót nép lakja.

Sajátságos falu ez; ha akarom akkora, hogy falu számba sem mehet, vagy akkora, ha akarom, hogy két izben is étetnem kell, ha átkarok rajta hajtani! De ebben semmi ördögösség nincs. Elejéhez, valamint a végéhez egy-egy külön falu csatlakozik; eszerint akképen növekedik, vagy apad, a mint ezeket hozzá számítom, vagy elveszem. A nép maga is úgy van velök, hol egy neven nevezi az egészet, hol mindeniket külön-külön. Hanem hát a lakossága még sajátosabb. Kétféle különöséggel bírnak, mely híressé teite őket az egész megyében. Egyik az, hogy különösen az ifjabb generatio olyan nevet kapott a keresztelések, mely semmiképen sem egyhangzatu a többi tisztességes tót nevekkal. Mindeniknek valami furcsa hangzásu bibliai neve van; némelyiké olyan hosszú hogy három ember sem bírja kimondani pihenés nélkül; a másiké meg olyan rövid, hogy egy ember is szeretné megtoldani, ha kiejti.

Ez a sok különös hangzásu név onnan van, hogy a papjuk rendkívüli mély tudomány, istenes ember s e mellett nagy reformator. Ez utóbbi tulajdonsága ép anek osztogatásánál nyilvánul. A bibliát olvasva, figyelme megakad egy-egy neven s ha ilyenkor visznek hozzá keresztelendő kisdédet, úgy ráragasztja, hogy még a zápor se moshatja le többé. Jól is van ez így! Hatha könnyebben üdvözülnek majd ama bizonyos napon, ha szerény hangzásu nevek helyett, befogják diktálni a nagy könyvbe a Zofoniás, Haggeus, Malekiás s több effele hangzatos neveiket.

Hát bizony üdvös dolog is előre gondoskodni a jövő életéről. A másik különöségük az, hogy a férfiak között egy sínes, a ki be nem járta volna a félvilágot s ne beszélne öt-hat nyelven, barha olvasni, írni egyiken sem tud. De ez még semmi! Fő nevezetességük az, hogy olyan isteuverte csufak kivétel nélkül, míg a nők angyalszépék. Az ember egyik nemről sem tudja elhinai, hogy földi anyától születtek.

Talán éppen ez a különös phisognomiai tünetény az oka annak, hogy a férfiak mindannyian borotválkoznak. Így akarják kijátszani a rájuk nehezedeő végzetet: hátha csupasz arccal átörökölnék valamit a női szende arc bájaiból. De a bizony a kijátszas egyenél sem sikerült.

Keresve sem lehet az egész faluban két férfi disszel megáldott léleknek többet találni.

Ezeknek is egyike Hrvka ur, a helybeli plébános, fülei mellett két félholdszerű szőreszmát viselvén; másika meg az öreg Gyurcsákú nagyasszony, kit vénségére tisztos szürke szakállal vert meg az ég.

Ároktóty Ferencz.

(Folyt. köv.)

Piaci árak

Nagyenyeden, 1893. év. április hó 16-án.

Egy hektoliter tisztabuza	—	4	frt	75	kr.
„ „ elegy „	—	4	„	10	„
„ „ rozsa	—	3	„	75	„
„ „ kukoricza	—	2	„	75	„
„ „ zab	—	2	„	20	„
Marha hus kilója	—	—	—	48	„
Borju „ „	—	—	—	44	„
Sertés „ „	—	—	—	44	„
Egy köbméter fa	—	2	„	50	„

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, privátnegrendelőknek közvetlenül szállit: fekete, fehér és színes selyemszöveteket méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen: sima, esikős, kockazott és mintázott, damaszott stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árvalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svajcra címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kr bélyeg ragasztandó. (1)

Vörös here

nagyszerű aranka-mentes, 10, 25, 50 kilós zsákokban állanilag plombozva, 100 kilonként 76 frt, 5 kilós plombozott postaszák 4 frt.

Bármely mennyiségben utánvétért kapható:

Gr. Teleki Arvéd, drassói uradalmában,

u. p. Szerdahely.

Óriás burgonya: Richter-féle Imperator

100 5. frt. — Paulsen féle kék héjú 5 kiló 1 frt.

Csemege-sajt, nonplus-ultra. Netto: 4

kilo postaláda 3 frt. 9—9

Sz. 316.

M.-ujvári járás főszolgabírája.

Pályázati hirdetmény.

Alsófehérvármegye m.-ujvári járásba kebeleztet Nagylak, Hari, M.-Káptalan és Felső-Ujvár községekből csoportosított és Nagylak székhelyvel megállapított

körjegyzői

állomásra pályázatot nyitok.

Javadalmazás 520 forint évi fizetés, 60 forint iroda és szálláspénz, 20 forint iroda átalány.

Felhivatnak pályázni szándékozók, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §. körülírt képesítési, valamint eddigi működésüket feltüntető bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérésüket

folyó év május 15-éig

annál bizonyosabban adják be, minthogy az el-késletten beérkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A választás Nagylak községben folyó év, május 24-én délelőtt 9 órára tüzetik ki.

Maros-Ujvár, 1893. ápril hó 10-én.

Ikrieh Arnold,
főszolgabíró.

Máriaczei Gyomorcsseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nékülözhetetlen és átlátszóan ismeretes házi és népszerű.
A gyomorbetegségek tünetei: étvágytalanság, gyomorfenéség, bűzös lehellet, felújtság, savanyu felbőgés, hasmenés, gyomorfégés, felesleges nyálkákiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorpáras, szájdülés.
Hatásos gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyhnyben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal gúszták, máhajok és hámorhódnaknál.
Említett bajoknál a **Máriaczei gyomorcsseppek** evök óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.
Magyarországi forráktár:
Török József gyógyszerháza
Budapest, Király utca 12 sz.
A vedjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cséppket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.
A **Máriaczei gyomorcsseppek** valódián kaphatók

Nagyenyeden

Kovács József gyógyszerész urnál.

Balázsfalván

Schieszl Károly gyógyszerész urnál.

(18-43.)

Van szerencsém teljes tisztelettel a nagyérdemű t. pártoló közönséggel tudatni, hogy Csehország legkitűnőbb porcellán gyárosától

BIZOMÁNYI RAKTÁRT

kaptam és a legfinomabb cseh porcellán edényeket, egész kocsi rakománnyal, láda nélkül pakolva kapom.

Mely tömeges vétel és olcsóbb hozatali díj által azon kellemes helyzetbe jutok, hogy ezen legelső minőségű finom válogatott porcellán edényeket 25-30 perccentel olcsóbban bocsáthatom át t. vevőimnek, az alábbi összehasonlítás ezt tökéletesen igazolja.

Ilyen olcsó áron beszerezni kis mennyiségbe t. vevőimnek bármely városból is ilyen jó minőségűt teljes lehetetlen, azért alázattal kérem igen becses megbízásait.

KIMUTATÁS.

12 drb fehér, valódi cseh átlátszó porcellán tányér (régí ár):	f. 2.40 (most) f. 1.70
„ „ ugyanaz, mindenféle színű pántlikával	„ „ f. 2.80 „ f. 2.40
„ „ „ legfinomabb díszítéssel	„ „ f. 3.60 „ f. 3.—
„ „ „ préselt virággal	„ „ f. 3.40 „ f. 2.20
„ „ „ bécsi 2/3 vastag	„ „ f. 3.60 „ f. 3.—
12 drb. kis oszonyás tányér, fehér (régí ár) 1 frt 40 kr (most) 96 kr. 12 drb. mindenféle pántlikával (régí ár)	1 frt 60 kr (most) 1 frt 20 kr. 12 drb. legfinomabb díszítésekkel (régí ár) 2 frt 40 kr (most) 2 frt.

Mindenféle legújabb divatu tálakat, ilyen arányban lejjebb szállítva, nagy kiválasztásban szolgálhatok.

Fő és fiók raktáromban különös jó hellosi bort, literenként 38 krajczárért, valódi szomorodnit literenként 90 krajczárért fiókraktáramból, tisztán kezelve ajánlok t. vevőimnek.

Végül tudatom, hogy valódi nehéz szürke székely búkkönyvel napi árakért egész tisztán és zabbal vegytve szolgálhatok.

A mult évben általánosan jónak bizonyult Ausztria erős veres rézből készült Peronospora szőlő permetezővel a szükséges előnyös javításokkal ellátva raktáromba mindég kapható, daczara a sok újításoknak darabja 15 frt, ugyszinte a szükséges kékkövel legerősebb fajtával szinte szolgálhatok.

Becsés pártfogását kérve, maradck teljes tisztelettel kész szolgálja

Bisztritsány Lajos.